

; ĀĂÊŠĒĂŌ ÒĂà; ÉµĀ

; ĀĂÊŠĒĂŌ ÒĂà; ÉµĀ Êĉ¹ÊŠĒĂŌđĂđà¼Āá¾Āè

<http://agritech.doae.go.th/agri-media>

มะขามเปรี้ยว

ลักษณะทั่วไป

มะขามเปรี้ยว เป็นไม้ผลที่มีทรงพุ่มขนาดใหญ่ สามารถปลูกได้ดีในทุกพื้นที่ของประเทศ ดินที่เหมาะสมในการปลูกมะขามเปรี้ยวควรเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 5.5-6.5 และมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีประมาณ 1,000-1,200 มิลลิเมตร มะขามเปรี้ยวเริ่มให้ผลหลังจากปลูกไปแล้ว 3-4 ปี และเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ไม่ต่ำกว่า 30 ปี ตั้งแต่ติดดอกจนถึงดอกบานจะใช้เวลาประมาณ 25 วัน หลังจากดอกบานจนถึงฝักแก่ จะใช้เวลาประมาณ 8 เดือน ต้นมะขามเปรี้ยวอายุ 10 ปี จะให้ผลผลิตประมาณ 100-200 กิโลกรัม ผลผลิต 1 กิโลกรัม จะมีประมาณ 30-45 ฝัก ฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึง เดือนกุมภาพันธ์

พันธุ์ส่งเสริม

มะขามเปรี้ยวฝักโต (ฝักกระดาน)

พื้นที่ส่งเสริม

จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี เพชรบูรณ์ ศรีสะเกษ ขอนแก่น ชัยภูมิ อุตรดิตถ์ เลย สกลนคร หนองคาย นครพนม

การปลูก

วิธีการปลูก

1. ควรปลูกในช่วงฤดูฝน โดยใช้ต้นพันธุ์มะขามเปรี้ยวทาบกิ่ง
2. ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดกว้าง x ยาว x ลึก = 1 x 1 x 1 เซนติเมตร
3. ผสมหน้าดินกับปุ๋ยคอกจำนวน 5 กิโลกรัม และรีคฟอสเฟตจำนวน 500 กรัม เข้าด้วยกันในหลุมให้สูงประมาณ 2 ใน 3 ของหลุม
4. ก่อนปลูกควรรดการให้น้ำกิ่งพันธุ์ดีก่อนประมาณ 1 วัน จากนั้นยกถุงต้นพันธุ์วางในหลุม โดยให้ระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อย
5. ใช้มีดที่คมกรีดจากก้นถุงขึ้นมาถึงปากถุงทั้ง 2 ด้าน (ซ้ายและขวา) ดึงถุงพลาสติกออก โดยระวังอย่าให้ดินแตก กลบดินที่เหลือลงในหลุม อย่ากลบดินให้สูงถึงรอยทาบ กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น
6. ปักไม้หลักและผูกเชือกยึด เพื่อป้องกันลมโยก
7. หาววัสดุคลุมดินบริเวณโคนต้น เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง
8. รดน้ำให้ชุ่ม
9. ทำร่มเงา เพื่อช่วยพรางแสงแดด
10. แกะพลาสติกที่พันรอยทาบ เมื่อปลูกไปแล้วประมาณ 1-2 เดือน

ระยะปลูก

8 x 8 เมตร หรือ 10 x 10 เมตร ก็ได้ตามขนาดทรงพุ่มของแต่ละพันธุ์

จำนวนต้นต่อไร่

จำนวนต้นเฉลี่ย 25 ต้น/ไร่ หรือ 16 ต้น/ไร่

การดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย

ต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว แบ่งการใส่ปุ๋ย ดังนี้

- บำรุงต้น ควรใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15
- สร้างตาดอก ควรใช้ปุ๋ยสูตร 12-24-12 หรือ 8-24-24
- บำรุงผล ควรใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15

ส่วนปริมาณการใส่ปุ๋ยประมาณ 2-3 กิโลกรัม/ต้น/ครั้ง สำหรับต้นมะขามอายุ 8-10 ปี และเพิ่มปริมาณปุ๋ยมากขึ้นตามอายุและขนาดทรงพุ่ม

การให้น้ำ

ในระยะปลูกใหม่ฝนไม่ตกจำเป็นต้องรดน้ำทุก 1-2 วัน ประมาณ 1 สัปดาห์ จนกว่าจะตั้งตัวได้ จากนั้นจึงเว้นช่วงเวลาการรดน้ำให้ห่างกว่าเดิม อาจจะเป็น 3 หรือ 4 วัน/ครั้ง เฉพาะในช่วงฤดูแล้งของปีแรก

การปฏิบัติงานอื่นๆ

การบังคับทรงพุ่มให้เตี้ยโดยตัดลำต้นที่ยังเล็กที่ความสูง 1 เมตร แล้วไว้กิ่งแขนงข้าง 4 กิ่ง แล้วแต่ละกิ่งแขนงตัดแต่งบังคับแยกไปเรื่อย ๆ การตัดแต่งกิ่งมะขามโดยตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งที่เป็นโรคหรือแมลงทำลาย หรือกิ่งที่ไขว่กันออก และให้ใช้สีน้ำพลาสติกหรือสสารป้องกันราที่รอยแผลเพื่อป้องกันโรค สำหรับกิ่งที่ตัดออกควรนำไปทิ้งหรือทำลายที่อื่น โดยเฉพาะกิ่งที่เป็นโรค หรือมีแมลง ควรรีบทำลายโดยการนำไปเผาทิ้งเสีย

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. **โรคราแป้ง** ป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีกลุ่มไดโนแคพ เช่น พาราเทน 25% อัตรา 10-20 กรัม (1-2 ซ้อนแกง) ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือกลุ่มไตรดีมอร์ฟ เช่น คาลิกซิน 75% อัตรา 3-5 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุกๆ 7-10 วันต่อครั้ง ก่อนแทงช่อดอก
2. **หนอนเจาะลำต้นและกิ่ง** ป้องกันกำจัดโดยตัดกิ่งที่ถูกหนอนทำลายไปเผา หมั่นตรวจดูสภาพกิ่งและลำต้นของมะขาม หากพบเป็นรูและร่องรอยการทำลาย คือ เป็นขุย ๆ ให้ใช้สารเคมีฆ่าแมลงกลุ่มคาร์บาริล เช่น เซฟวิน 85% ฉีดเข้าไปในรูแล้วเอาดินเหนียวอุดไว้
3. **หนอนเจาะฝัก** ป้องกันกำจัดโดยหมั่นตรวจดูฝักที่ถูกหนอนทำลาย ซึ่งร่วงหล่นตามโคนต้น ให้เก็บไปเผาหรือทำลาย และใช้สารเคมีฆ่าแมลงกลุ่มคาร์บาริล เช่น เซฟวิน 85% อัตรา 45 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นป้องกันในระยะที่ฝักมะขามยังอ่อน ทุก 5-7 วันต่อครั้ง หรือเมื่อพบมีการระบาด
4. **หนอนปลอก** ป้องกันกำจัดโดยใช้สารฆ่าแมลง กลุ่มคาร์โบซัลเฟน เช่น พอสซ์ 20% อัตรา 50 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นบริเวณต้นเมื่อพบว่ามีการระบาด ทุก 7-10 วันต่อครั้ง
5. **หนอนบู่** ป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีกลุ่มคาร์บาริล เช่น เซฟวิน 85% อัตรา 45-60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบว่ามีการระบาด โดยพ่นที่บริเวณใบ ทุก 7-10 วันต่อครั้ง
6. **เพลี้ยหอย** ป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีกลุ่มไดเมทโรเซท เช่น เฟซไดเมท 400 อัตรา 20 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมไวท์ออยล์ พ่นให้ทั่วต้น เมื่อพบว่ามีการระบาด ทุก 7 - 10 วันต่อครั้ง
7. **ไร** ป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีกลุ่ม เตทตระโดฟอน เช่น ไคเคลียร์ 7.5% อัตรา 30-40 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดโคฟอล เช่น เคลเทน 18.5% อัตรา 20 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วต้น เมื่อพบว่ามีการระบาด ทุก 7-10 วันต่อครั้ง